
знали про його туристичний потенціал. Як ми помітили, до нас приходять не тільки екскурсанти з різних куточків Центральної та Східної України, але й представники турфірм чи туроператорів, а також екскурсоводи. Майже усі одногolosно зауважують, що недооцінювали Тернопілля і тому не робили маршрутів сюди або були проїздом. Тепер їх зацікавила можливість формування груп у цей напрямок у майбутньому. Тому налагоджуємо співпрацю.

Зважаючи на зацікавленість до напрацьованих тематичних екскурсій, почали додавати нові маршрути у співпраці з підприємцями та державними установами. І це не тільки пов'язано із обмеженням у пересуванні, але й з тим, що жителі нашої громади активізувалися, бо їм стало соромно, що гості знають більше, ніж корінні тернополяни. Такі висновки робимо із статистики відвідування ТЩа і кількості запитів на екскурсії як по місту, так і за його межі.

Також такий високий показник відвідувачів (в середньому в день 41 особа від 6 до 126 осіб) спричинений незмінною локацією та яскравістю заходів, а також впровадження ідентифікатора екскурсантів ТЩа, тобто бейджів для туристичних груп та зміненою пропозицією як у друкованій, так і сувенірній продукції.

За 223 днів війни ми провели 127 безкоштовних та на пів безкоштовних екскурсій, які відвідали 3375 осіб. Найбільше зацікавили їх тематичні екскурсії та майстер класи. А приблизно 25% екскурсантів планують і надалі подорожувати нашим краєм, навіть за умови повернення до своїх домівок. У свою команду ми залучаємо істориків, краєзнавців, викладачів ЗВО, гастрогідів, музикантів, акторів, які на волонтерських засадах розказують про Тернопіль. Окрім цього майже кожен готує свої авторські екскурсії про різні періоди із життя Тернополя та його діячів: письменників, поетів, дисидентів, акторів та інших, про яких пересічні громадяни, на превеликий жаль, дуже мало знають. Не можна оминати увагою перлину Тернополя – став, який дає можливість організувати водні екскурсії на теплоходах.

Основне завдання ТЩа – налагодити співпрацю із фірмами, музеями, громадськими організаціями та будь з ким, хто зацікавлений у впровадженні та розробці абсолютно нових форм туристичного продукту. На наш погляд, тільки спільною працею та координуванням, ми можемо вийти на новий рівень у розвитку туризму нашого краю в сучасних умовах і на майбутнє. Вважаємо, що наші маршрути мають бути поєднані одним напрямком і складатися з кількох частин. До прикладу, в Україні цей рік присвячений Соломії Крушельницькій. В обласному центрі ми проводимо екскурсію «Феномен Тернопольського Соловейка». Логічним продовженням є мандрівка у Білу та екскурсія «Село Родиме». При бажанні наші тернопільські фірми можуть організувати мандрівку присвячену життю та творчістю співачки у Львові.

Ми відкриті до нових ідей, думок та пропозицій. Підтримаємо все, що сприятиме розвитку туризму та кращому обслуговуванню потреб відвідувачів та екскурсантів.

Навіть в такі складні часи туризм не завмер, він просто змінюється в нас на очах. Подальший розвиток галузі на Тернопільщині залежатиме від того як ми адаптуємося під ці нові реалії і спільно створимо новий український туристичний продукт.

Христина ЩЕРБІНА

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНОЇ АГЕНЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ ТУРИСТИЧНОЇ АГЕНЦІЇ «ВОЯЖ.UA» М. ТЕРНОПІЛЬ)

Ні для кого не секрет, з якими умовами зіткнулась економіка країни у 2022 році. Кожна галузь, чи то виробництво, чи сфера надання послуг, так чи інакше змушена була пристосовуватись до умов війни. Хтось згорнув діяльність та виїхав закордон, хтось, навіть змінивши місце проживання та діяльності, зумів втриматися на плаву, працювати та заробляти.

Туризм, як галузь економіки отримала страшенний удар, але навчені локдауном та карантинном, пов'язаними із Covid 19, ми швидко встали з колін та відновили діяльність, почали працювати для туристів, для оплати податків, для підтримки ЗСУ. Багато людей вважало в березні та квітні туризм та подорожі не на часі, та хтось і до тепер так вважає, але можу переконати в протилежному – туризм не просто на часі, він необхідний для здорової психіки, високої працездатності та підтримки рівня економіки. І з цим точно погодяться і люди, які провели з нами хоча б 1 день у цьому році, і мої колеги.

1 травня 2022 р. після тривалої перерви агенція «Вояж.UA» відновила діяльність і провела першу екскурсію в умовах воєнного стану. 23 туристи, в тому числі і дорослі і діти, тернополяни і внутрішньо переміщені особи (ВПО), відправились на зустріч новим враженням. Емоцій було через край у кожного учасника. Гід, що супроводжував групу переживав за текст розповіді, адже маршрут екскурсії «Де лемки ватру запалили» містив у собі м. Монастириська, з важкою долею лемків, теж переселенців. Завданням було подати інформацію максимально коректно по відношенню до ВПО, а також при можливості упускати страшні факти воєн ХХ століття, познайомити із природною та архітектурною красою Тернопільщини, сакральними об'єктами, гастрономією краю та цікавими фактами із життя відомих людей, уродженців краю. Також у групі потрібно було підтримувати максимально дружню, ненав'язливу атмосферу, щоб кожен екскурсант почував себе максимально комфортно і інтереси жодної людини не постраждали. Гіду це вдалось, по завершенню екскурсії ми отримали позитивні відгуки від учасників подорожі, а також повторні бронювання протягом літа, що є найбільшою похвалою та підтвердженням того, що ми правильно виконуємо свою роботу. При підготовці даної екскурсії моїм завданням як керівника агенції та організатора подорожі було: ознайомити гіда, водія та учасників екскурсії із правилами поведінки у разі сповіщення тривоги, списком укриттів по маршруту, контактними телефонами органів влади на місцях, забезпечити страхування та максимальну безпеку усіх учасників подорожі.

Якщо аналізувати діяльність агенції від 1 травня і до 1 жовтня, то нами було організовано 34 екскурсії на 1 день. Групи від 6 і до 40 осіб, загальна кількість екскурсантів за цей проміжок склала 571 особу (в тому числі 68 дітей та 503 дорослих). Якщо аналізувати екскурсантів по місцю проживання до початку війни, то серед усіх учасників подорожі тернополянами є 470 осіб та ВПО 101 особа (діти – 51 особа, жінки – 41 особа, чоловіки – 9 осіб). Внутрішньо переміщені особи, які подорожували з нами прибули в Тернопіль із Київської, Харківської, Сумської, Луганської, Херсонської, Запорізької та Миколаївської областей. Місцями, які цікавили екскурсанти та які ми разом з ними відвідували були печери області, малі архітектурні міста та замки Тернопільщини, Львівщини та Хмельниччини, водоспади, природні парки, зоопарки, реабілітаційні центри, також було здійснено подорожі в Карпати (на Івано-Франківщину та Львівщину). Першочергово нашим завданням було познайомити екскурсантів із цікавими місцями Тернопільської області, показати красу регіону, куди вони приїхали та який став для них новим домом. Згодом ми розширювати горизонти і багато із ВПО об'їздив з нами і сусідні області та відвідав інші численні пам'ятки. Звичайно основу усіх екскурсійних груп протягом сезону склали тернополяни наші постійні мандрівники, які подорожують з нами від 2016 року. Було також багато нових місцевих туристів, ну і звичайно ВПО. Кожен екскурсант по завершенню подорожі підтверджував отримання позитивних емоцій, своєрідне перезавантаження і можливість хоч день відпочити від сірої стрічки новин. Повторні звернення ВПО підтвердили, що наші екскурсії були своєрідним антидепресантом для них, для людей, які виїхали із зони бойових дій. Тому туризм на часі і можете мене не переконувати у зворотному.